

Lausunto

14.1.2026

VN/2215/2025
VN/2215/2025-TEM-184

Valtionvarainministeriön lausuntopyyntö 12.11.2025, VN/2215/2025.

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi hankintatietovarannosta ja siihen liittyviksi laeiksi

Valtionvarainministeriö (VM) on lähettänyt työ- ja elinkeinoministeriölle (TEM) lausuntopyynnön hankintatietovarannosta annettavaksi laiksi. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki hankintatietovarannosta sekä lait Valtiokonttorista annetun lain, julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (hankintalaki) ja vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (erityisalojen hankintalaki) muuttamisesta.

Ehdotetussa uudessa laissa hankintatietovarannosta säädettäisiin hankintatietovarannon tehtävästä, ostolaskutietojen toimittamisesta tietovarantoon, tietovarantoon tallennettavista tiedoista, tietovarantoon sisältyvien henkilötietojen säilytysajasta ja ostolaskutietojen toimittamisvelvoitteen voimaantuloa.

Hankintalakiin ja erityisalojen hankintalakiin ehdotettavilla muutoksilla parannettaisiin tarjouspyyntöjen ja muiden hankinta-asiakirjojen avointa saatavuutta, minkä lisäksi muutokset mahdollistaisivat tietojen keräämisen tehokkaasti hankintatietovarantoon. Lisäksi muutoksilla tarkennettaisiin hankintailmoitukset.fi-palvelussa julkaistavien ilmoitusten vaadittavaa sisältöä ja säädettäisiin Valtiokonttorin määräyksenantovaltuuksista liittyen hankintamenettelyssä ilmoitettaviin tietoihin, ilmoittamisessa käytettäviin lomakkeisiin sekä ilmoitusten sisältöön ja julkaisemiseen.

Yleiset huomiot

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä. Ministeriö pitää esitystä hankintatietovarannon perustamisesta erittäin kannatettavana ja tarpeellisenä uudistuksena. Esitys parantaa merkittävästi julkisten varojen käytön läpinäkyvyyttä, mahdollisuutta tunnistaa ja purkaa kilpailua rajoittavia rakenteita ja käytäntöjä sekä luo edellytykset hankintojen strategiselle johtamiselle. Ministeriö katsoo yleisesti, että hankintatietovaranto ei yksinään riitä tehostamaan hankintoja, vaan tietovarannon systemaattiseen analysointiin on perusteltua varata riittävät resurssit.

Hankintalakiin ja erityisalojen hankintalakiin esitettävät muutokset

Työ- ja elinkeinoministeriö kannattaa esitettyjä hankintalakiin ja erityisalojen hankintalakiin esitettyjä muutoksia. Esityksen mukainen hankintayksikölle asetettava velvollisuus toimittaa ostolaskutiedot ja muut hankintatiedot Valtiokonttorin ylläpitämään tietovarantoon on välttämätön edellytys sille, että hankinnoista saadaan muodostettua kattava ja luotettava kokonaiskuva.

Markkinoiden toimivuuden kannalta on kriittistä, että tiedot ovat vertailukelpoisia ja kattavia. Nykyinen hajanainen tieto ei mahdollista riittävän tarkkaa analyysia kilpailutilanteesta tai markkinoiden pullonkauloista. Ehdotetut lakimuutokset luovat pohjan, jonka avulla voidaan tunnistaa toimialakohdaisia ongelmia ja kehittää hankintatoimea ammattimaisempaan suuntaan.

Valvonnan tehostaminen ja laittomat suorahankinnat

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan on kirjattu tavoite, jonka mukaan hankintalain kiertäminen ja laittomiin suorahankintoihin puututaan sanktioimalla ilmoittamatta jättäminen. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että hallitusohjelmakirjausta ja sen toteuttamista ei ole lähemmin käsitelty

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

hallituksen esityksessä. Työ- ja elinkeinoministeriö esittää valtiovarainministeriön harkittavaksi tämän hallitusohjelman kirjauksen tarkastelua osana nyt käsiteltävää hankintatietovarantohanketta.

Osastopäällikkö

Jan Hjelt

Johtava asiantuntija

Riikka Hietanen

Jakelu

VM Valtiovarainministeriö
VM VKO Konsernipolitiikkayksikkö, Virpi Mustonen

Tiedoksi

VN/2215/2025-TEM-184

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: